

Boken er delt i to hoveddeler, hvor man i den første omtaler generell behandling av forskjellige typer sår, brannskader m.m. Forfatteren legger vekt på hvor viktig en god anamnese for skaden er, og hvor vesentlig det er ikke å glemme resten av pasienten idet man blir presentert for det aktuelle problemet. Systematisk gjennomgår han patofysiologi, infeksjonsforebygging og tilheling. Støren omtaler også suturteknikker, bandasjematerialer etc. I den andre delen tar forfatteren for seg spesifikke regioner og spesielle forhold man må ta hensyn til her. Språket er muntlig og lettlest. Boken er innbundet i myk plast og i A5-størrelse, slik at den greit skal passe i en jakkelomme.

Nivået er egnet for turnusleger og legevaktsleger, og forfatteren råder leseren om å vurdere sin egen behandlingsevne og muligheter for mange tilstander. En av styrkene er at de fleste tilstandene er omtalt ganske komplett når det gjelder behandling, slik at man skal slippe å lese på flere steder for å kunne løse problemet.

Det som kan anmerkes, er mangelen på et stikkordregister. Et eksempel på hvor dette kan være vanskelig, er at eskarotomi brukes som behandling for flere tilstander. Dette begrepet blir først definert i brannskadekapitlet, og i en travel hverdag tviler jeg på at man finner det lett.

Jeg synes alt i alt at boken er god, og den kan absolutt anbefales for målgruppen.

Knut Harboe

Ortopedisk avdeling
Stavanger universitetssjukehus

Fargerikt om fargesyn

Hansen E.

Fargeblindhet

Årsaker, forekomst og typer. 139 s, ill.

Oslo: Gyldendal Akademisk, 2010.

Pris NOK 285

ISBN 978-82-05-40013-9

Egill Hansen
FARGEBLINDHET
Årsaker, forekomst og typer

Dette er en etterlengtet utgivelse. Til tross for at fargeblindhet er så vanlig, 8 % av alle menn er rammet, finnes det lite litteratur på norsk. Boken fyller derfor et behov. Forfatteren Egill Hansen er tidligere seksjonsoverlege ved

Rikshospitalets øyeavdeling. Han er nå over 80 år og ønsker fortjenstfullt å formidle sine erfaringer fra dette komplekse og fascinerende feltet.

Boken er inndelt i 12 kapitler samt referanseliste og stikkordregister. Forfatteren skriver i forordet at den kan leses uten spesialkunnskaper, og til målgruppen hører personer som har problemer med fargesynet eller er interessert i å vite mer om sitt fargesyn. Men det er også en bok for fagfolk. Ikke minst innen helsevesenet er det behov for mer opplysning om fargesynsproblemer, påpeker forfatteren, og den kan derfor være av interesse for leger og andre som stiller med fargesyn, f.eks. lærere, psykologer, arbeidspedagoger, kunstnere m.fl. Leger som regelmessig kontrollerer fargesynet, er sjømannsleger, kontrolleger i NSB og luftfart, bedriftsleger, militærleger, skoleleger og øyeleger som særlig beskjeftiger seg med ervervede defekter i synsapparatet.

De snaut 140 sidene gir mye informasjon. Jeg tror nok at lesere uten forkunnskaper vil finne en del av stoffet tungt tilgjengelig. Det er 22 fine illustrasjoner, men jeg kunne ønsket flere. Det er også et godt utvalg av referanser, 83 i tallet, den eldste er Georg Waalers klassiske doktoravhandling fra 1927, den ferskeste fra *Nature* i september 2009, men ingen fra Internett. Dessverre er referansene ordnet etter innfallsmetoden, slik at det er tungvint å finne hvor de er henviset til. Det er dårlig håndverk fra forlagets side. Likeledes burde forlaget ha strammet opp teksten her og der, som i omtalen av den såkalte Holmgrens ullprøve som ikke lenger er i klinisk bruk: «Likevel er den fremdeles favorisert av noen industrier, men har nå kun historisk interesse» (s. 21). Hva betyr det at den er favorisert av noen industrier? Det er også litt forunderlig at de kliniske manifestasjonene av fargesynsproblemer er så kortfattet fremstilt. Forfatteren understreker det store spekteret og de mange variasjonene, men jeg savner flere eksempler. De færreste har kunnskaper om hvilke problemer fargesvake kan støte på, mange fargesvake har det ikke engang selv. Vanlige erfaringer er f.eks. vansker med å sette sammen matchende klær, lese kart med ulike fargeangivelser, lese grafer i røde og grønne varianter, se små skiftninger i hudfarge etc. (1–3). Det er gjennom slike eksempler at problemene blir anskueliggjort. Forfatteren nevner et eksempel med en «rødsvak» førsteklasing som tegnet tannlegen med grønt hår. Jeg synes dette nærmest er misvisende ettersom det er så vanlig også for fargenormale småbarn å tegne hår i spektakulære farger.

Jeg vil gratulere forfatteren og håper at boken får en stor leserskare. Egill Hansen står i en fin rekke av norske leger som har arbeidet med fargesansen, bl.a. Anders Daae, Georg Waaler og Ingolf Schiøtz. Norsk oftalmologis største navn, Hjalmar Schiøtz, kommer dårligere fra det i denne boken. Da Edvard Munchs bilder i Universitetets aula ble presentert i 1914, stilte Schiøtz spørsmål ved Munchs fargesyn. Under diskusjonene i Det akademiske kollegium stemte Schiøtz

imot dem med den begrunnelsen at Munch måtte være fargeblind – en antakelse det neppe var noe hold i.

Erlend Hem

Tidsskriftet

Litteratur

1. Hem E. Fargeblinde leger – er det noe problem? Tidsskr Nor Lægeforen 2004; 124: 195–7.
2. van der Hagen CB. Tyttebærplukking og fargesans hos leger. Leserbrev. Tidsskr Nor Lægeforen 2004; 124: 675.
3. Colour blindness and medicine. www.colour-med.com [24.6.2010].

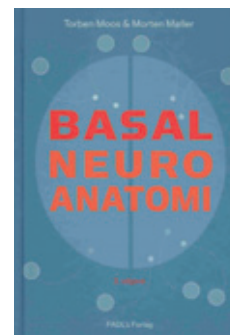
Dansk lærebok i nevroanatomi

Moos T, Møller M.

Basal neuroanatomi

3. utg. 275 s, ill. København: FADL's Forlag, 2010. Pris DKK 550

ISBN 978-87-7749-538-0

Basal neuroanatomi er en lærebok hvor forfatterne primært henvender seg til medisinstudenter, men den er også egnet for studenter i andre helsefag. Moos og Møller ønsker å gi en introduksjon til det humane sentralnervesystemets anatomi og i anatomiske strukturer av betydning for symptomatologien for en rekke nervesykdommer.

Det første kapitlet er et generelt kapittel om hovedtrekkene i sentralnervesystemets oppbygning og celletyper som inngår her, samt deres basale, funksjonelle egenskaper. Her inngår bl.a. beskrivelser av synaptisk transmisjon, hvilemembranpotensialet og nevrotransmittere. Dette etterfølges av en bredere omtale av hjernehinner, ventrikkelssystemet, ryggmarg og hjernestamme, samt deres tilhørende (hjerne-)nerver og lokalisasjon av de nervecellekjerner som de har utspring fra. Demest finner man en detaljert beskrivelse av det sensoriske, motoriske og autonome nervesystem, før forfatterne avslutter med å omtale emosjoner, bevissthet, søvn, hjernens blodforsyning, metabolisme m.m.

Boken er skrevet på dansk. Den er rik på fotografier av formalinfikserte, humane hjerner, hvor ulike anatomiske strukturer er blitt markert. Mange gode illustrasjoner, diagrammer og tabeller forenkler og fremhever hovedbudskapene. I tillegg til hovedteksten møter man avgrensede bokser med blå bakgrunn hvor en del kliniske tilstander blir gjennomgått i større detalj. Her inngår både parkinsonisme, Alzheimers sykdom,